



## کشف ۴ گور تاریخی در کف

## خانه‌های روستایی

سرپرست برنامه لایه‌نگاری «تپه اهرنجان» از کشف چهار گور مربوط به دوره مس و سنگ در کف خانه‌های روستایی خبر داد. افراسیاب گراوند درباره این کشف تازه توضیح داد: تپه اهرنجان در راستای مطالعات پیش از تاریخ شمال غرب کشور و حوضه دریاچه ارومیه، با هدف لایه‌نگاری برای مطالعه و شناخت لایه‌ها و دوره‌های فرهنگی ادوار استقراری محوطه و همچنین ارائه گاه‌نگاری نسبی و مطلق آن، گمانه‌زنی شد.

این باستان‌شناس تپه اهرنجان را از شاخص‌ترین محوطه‌های دوره نوسنگی و مس و سنگ در شمال غرب ایران معرفی کرد و افزود: از کاوش باستان‌شناختی این محوطه، چهار گور در عمق‌های متفاوت مربوط به دوره «مس و سنگ» شناسایی شده است.

گراوند که ریاست میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان سلماس را نیز به عهده دارد، گفت: اجساد مکشوفه در داخل روستا و در زیر کف خانه‌ها به‌صورت چمباتمه یا چینی روی یک پهلوی، چپ یا راست در جهات مختلف و معمولا در جهت شمالی-جنوبی یا شرقی-غربی دفن شده‌اند. او افزود، این اجساد به صورت منفرد و در یک مورد به صورت دسته جمعی (سه تن‌دفین) در گورهای بیضی و مستطیل‌شکل به خاک سپرده شده‌اند.

این باستان‌شناس ادامه داد: اجساد کشف‌شده معمولا بدون اشیاء هستند و تنها در یک مورد در کنار یکی از تدفین‌ها یک پیاله سفالی و یک تیغه اسیس‌دینی (سنگی غنی از سیلیکات با بافت شیشه‌ای شناسایی سیاه‌رنگ) کشف شد.

سرپرست برنامه گمانه‌زنی اهرنجان افزود: یکی از تدفین‌ها را با لایه‌ای از گل آخری پوشانده‌اند و آثار گل آخری در کف چاله گور و همچنین روی استخوان‌ها دیده می‌شود.

گراوند درباره تپه اهرنجان گفت: این تپه از قدیمی‌ترین استقرارگاه‌های حوضه شمال غرب دریاچه ارومیه است که در شمال غرب شهر سلماس (آذربایجان غربی) و در کوی فرهنگیان واقع شده و این اثر در سال ۱۳۷۷ با شماره ۲۱۰۲ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

برخی مستندات تاریخی، قدمت دوره مس و سنگ را از حدود ۶۵۰۰ سال تخمین زده‌اند.

## دبیر شورای فرهنگ عمومی:

### مانتوی «کوتاه و جلوباز»

## ممنوع است



دبیر شورای فرهنگ عمومی خبر صفر شدن تعرفه واردات چادر را رد کرد و درباره «مانتوی جلوباز» گفت: مانتوی بالای زانو و جلو باز ممنوع است، در زمان حاضر انتخاب دست مردم نیست و مجبور به خریدند.

طی ساعات اخیر اخباری مبنی بر تغییر کیفیت واردات پارچه چادری از کالای درجه چهار به درجه یک در رسانه‌ها منتشر شد، بر این اساس مقرر شد تعرفه واردات پارچه چادری به صفر برسد.

با این حال مجید امامی، دبیر شورای فرهنگ عمومی کشور در این باره با ردّ این خبر گفت: آنچه در رسانه‌ها درباره به صفر رسیدن تعرفه واردات چادر منتشر شد، یک اشتباه رسانه‌ای بود.

طبق مصوبه، تعرفه واردات چادر درجه یک ۱۰ درصد شده است؛ با این اقدام انتظار می‌رود بهبودی در کیفیت و قیمت چادر در کشور اتفاق بیفتد و تمام دستگاه‌های مربوطه شایسته و بایسته است در پیشبرد این قانون اقدامات لازم را انجام دهند.

وی درباره اعلام ممنوعیت مانتوهای جلو باز، گفت: مانتوهایی که قد آنها تا بالای زانو باشد ممنوع است و جلوی مانتوها باید روی هم بیایند و دکمه داشته باشد، حتی دستورالعمل پوشاک بانوان از طراحی گرفته تا تولید، توزیع و چیدمان ویتترین ابلاغ شده است؛ طبیعتاً در این باره پلیس اماکن، اصناف و تعزیرات مسئولیت نظارت و حسن اجرای این قانون را به‌عهده دارند.

امامی ادامه داد: مهم‌ترین راهبرد ما لباس ساده، فیفاته، زیبا و ارزان است. در زمان حاضر انتخاب دست مردم نیست و مجبور به خریدند متأسفانه از جهت شاخص سلامت، قیمت و کیفیت پارچه هم همه ناراضی‌اند، امید است که با همکاری دستگاه‌های مربوطه شاهد تحول در فرهنگ عمومی کشور به‌ویژه در بحث عفاف و حجاب باشیم.

### حدیث روز

امام کاظم علیه السلام :

عِیَالُ الرَّجُلِ أَشْرَؤُهُ ، فَکُنْ أَنْفَعُ اللَّهِ عَلَیْهِ نِعْمَةً فَلْيُؤَسِّعْ عَلَی أَسْرَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ یَفْعَلْ أَوْشَکَ أَنْ تُزَوَّلَ تِلْکَ النِّعْمَةُ .
خانواده مرد ، با به منزله ا اسیران اویند . پس هر که خداوند به او نعمتی داد ، باید اسیرانش را در گشایش قرار دهد ؛ زیرا اگر چنین نکند ، به زودی ، آن نعمت ، از کف او می رود .

کتاب من لا یضره الفقیه : ج ۳ ص ۵۵۶ ح ۴۹۱۰

این عمل هم باز محصول کَرم توست.

در روایتی از رسول خدا آمده که فرمودند:

أَعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ یُجْزُوا أَحَدٌ مِنْکُمْ بِعَمَلِهِ قَالُوا: وَ لَا أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَ لَا أَنْتَا، إِلَّا أَنْ یَتَّقَیْزَنِیَ اللَّهُ

دُرس های خطبه همام بیست و سومین و بزرگی متقین این است که:لَا یُزَوُّونَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ أَقْلَبِل، وَلَا یَسْتَنْکِزُونَ الْکَثِیرَ

به طاعت‌اندک خشنود نمی شوند، و طاعت زیاد خود را زیاد نمی پندارند.

امام باقر(علیه‌السلام):

ثَلَاثَ قَاصَاتٍ الظَّهْرُ لِرَجُلٍ اسْتَکْثَرَ عَمَلَهُ وَ نَبَسَ ذَنْبَهُ وَ أَغْبَى بَرَأَیَهِ

سه چیز پشت انسان را می شکند: کسی که در ادعیه با خداوند اینگونه سخن می گویم:

يَا مَنْ يُقْبِلُ النَّبِیِّیْنَ، وَتَعْفُو عَنِ الْکَثِیرِ، اقْبِلْ مِنِّی النَّبِیِّیْنَ، وَاعْفُ عَنِّی الْکَثِیرَ، إِنَّکَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِیمُ.

راهکار کم دین اعمال خود:

۱-مقایسه اعمال خود بااعمال اولیای خدا

امام سجاد علیه السلام مظهر عبادت بودند و به‌اقتضای موقعیت سیاسی، بسیاری از اوقاتشان را به دعا و مناجات می‌گذراندند که صحیفه سجادیه گواه آن است. هنگامی که به ایشان عرض کردند شما که معصوم هستید، چقدر عبادت می‌کنید و اشک می‌ریزید؟ فرمودند: اگر عبادت علی علیه السلام را می‌دیدید چه می‌گفتید؟یا چه کسی می‌تواند عبادت علی علیه السلام را انجام دهد؟

امام سجاد علیه‌السلام خودشان را با امیر مومنان علیه‌السلام مقایسه می‌کنند و در مقام مقایسه با ایشان عبادت خود را کوچک می‌شمارند.

وَقِيلَ لِقُلُوبِ بْنِ الْحُسَيْنِ ع وَ كَانَ الْقَائِمَ فِی الْبَیْئَةِ

أَیْنَ عِبَادَتِکَ مِنْ عِبَادَةِ جَدِّکَ قَالَ عِبَادَتِی عَنِّیْ عِبَادَةُ جَدِّی کِبَادَةُ جَدِّی عَنِّیْ عِبَادَةُ رَسُولِ اللَّهِ

به علی بن حسین علیه‌السلام که در نهایت عبادت کردن بود شرقی-غربی شد عبادت شما نسبت به عبادت حضرت علی علیه‌السلام کجاست؟ایشان فرمودند که عبادت من نزد عبادت جدم همچون عبادت جدم نزد عبادت رسول خدا (ص) است.

شرح نهج البلاغه، ابن ابی‌الدردید ج ۱ ص ۲۷ بحر الانوار،علامه مجلسی: ج ۴۱ ص ۱۴۹

۲- نعمت‌های الهی را با بی‌لیاقتی و گناهان خودمان مقایسه کنیم.

امام زین‌العابدین در دعای ابوحمزه می‌فرماید:

وَمَا قَدِرْ أَثْمَانُنَا فِی جَنْبِ نِعْمِکَ وَکَيْفَ نَسْتَكْبِرُ أَعْمَالًا تُقَابِلُ بِهَا کَرَمَکَ

اعمال ما در جنب نعم تو چیست که بشکر بکنیمیا نکنیم. و چگونه اعمالی که در مقابل کرم توست، ما آنها را زیاد بشماریم، در حالی که خود

هلاکت انسان است، چنان‌که امیر مومنان علی علیه‌السلام فرموده‌اند:

سه چیز هلاک‌کننده است: حرصی که دنبال شود و هوس‌ی که پیروی گردد و خودپسندی. نفس انسان گاه به اعمال خویش مغرور می‌گردد و پیش خود گمان می‌کند به مقامی رسیده است و این خود مرحله حبیط عمل و سقوط انسان است

یاد دارم که در ایام طفولیت متعبد بودمی و شب

خیز و موع زهد و پرهیز، شبی در خدمت پدر رحمه‌الله علیه نشسته بودم و همه شب دیده‌بر

هم نیسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه ای گرد ما خفته. پدر را گفتم: از اینانیکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه ای (دو رکعت نماز) بگذارد.

چنان خواب غفلت برده‌اند که گونی مرده‌اند. گفت: جان پدر تو نیز اگر بختی به که در پوستین خلق افتی.

در پوستین خلق افتادن یعنی غیبت و عیب‌جویی کردن از مردم

بیست و ششمین و بزرگی متقین إِذَا زَكَّیْ أَحَدٌ مِنْهُمْ خَافَ مِمَّا یُقَالُ لَهُ

متقین از چاپلوسی وتملق دیگران نسبت به خود هراس‌اند.

إِذَا زَكَّیْ أَحَدٌ مِنْهُمْ خَافَ مِمَّا یُقَالُ لَهُ، فَيَقُولُ أَنَا أَعْلَمُ بِنَفْسِی مِنْ غَیْرِی وَ رَسِی أَغْلَمُ بِنَفْسِی مِنْ غَیْرِی وَ تَأْخُذُخَنِی بِمَا یَقُولُونَ، وَ اخْلُصَنِی أَفْضَلَ مِمَّا یُظَنُّونَ، وَاعْفُ عَنِّی مَا لَا یُغْنِیْکُنْ.

هر گاه یکی از آنها را مدح و ستایش کنند. از آنچه درباره او گفته شده به هراس می‌افتد و می‌گوید : من از دیگران نسبت به خود



## گلشنی: جریانی غیر فلسفی به نام فلسفه، دانشگاه‌ها را به قهقرامی برد



باید ما را نجات بدهد در صورتی‌که یک آمریکایی‌که من خودم شخصاً

می‌شناسمش و مقام مهمی هم دارد، چند سال پیش صریحاً در یک سخنرانی در مراکش گفته بود که ما نمی‌گذاریم یک ژاپن اسفندی به پا شود. خیلی صریح و با کمال برویی این حرف را زده بود آن وقت بعضی‌ها به همین آمریکا دل بسته‌اند.

«شما نسبت به اصلاح وضعیت علمی و دانشگاهی ناامید هستید؟

من هیچ وقت ناامید نیستم چون در دین ما دستور داده شده که هرگز از رحمت خدا ناامید نشوید. ما حرفمان را می‌نیم چون می‌بینم که واقعا کشور از این وضعیت انفعال لطمه می‌بیند.

«شما خودتان سال‌ها عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور بودید و می‌توانستید از طریق اصلاح ساز و کارهای علمی، جلوی خیلی از اتفاقات

را بگیرید؛ چرا این کار را نکردید؟

من اگر صورت جلسات شورا را برایشان بیارم خواهید دید که چه پیشنهادهایی کرده‌ام؛ بنده اصلاً سستی نکردام و همواره معترض بوده‌ام ولی آقایان

گوششان به حرف ما بدهکار نبود.

«یعنی حتی در سطح شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور هم کسی این

دغدغه‌ها را دنبال نمی‌کرد؟

نه، نمی‌کرد. من چند سال فریاد زدم که این معیار مقالات دید که دارید برای ارزش‌سنجی علم و اساتید و دانشگاه‌ها به کار می‌برید، باطل است؛ این‌ها هدیه آمریکاست ولی هیچ توجهی به این حرف‌ها نشد، هنوز هم نمی‌شود و هنوز روند معیوب گذشته کماکان ادامه دارد.

«چرا سعی نکردید این مسأله را از طریق ارتباط با مقام معظم رهبری پیگیری کنید؟

## بخش سی ام شرح خطبه متقین؛ تملق گویی و چاپلوسی ، آفت و آسیب اجتماعی نوشتاری از دکتر ساداتی نژاد

آگاه‌ترم و پروردگارم به اعمال من از من آگاه‌تر است. بارالها! مرا به سبب نیکباییی که به من نسبت می دهند مؤاخذه فرم!ا- مرا برتر از آنچه آنها گمان می کنند قرار ده و گناهانی را که من دارم و آنها نمی دانند ببخش. تملق گویی وچاپلوسی ،آفت و آسیب اجتماعی است و از موانع راه پیشرفت در جامعه بشری، مدح مداحان و تملق متملقان است که بسیاری از سران جهان را به خطا افکنده و گمراه ساخته است.

حضرت در برخورد با یکی از اصحابش که بسیار او را مدح و ستایش کرد فرمود:

إِنَّ مِنْ أَسْخَفِ خَالَاتِ الْوَلَدِ عَنِّدَ صَالِحِ النَّاسِ أَنْ يَطْنِ بِهَمِّ خَبِّ الْفَخْرِ وَ يُوَضِّعَ أَمْرَهُمْ عَلَی الْکِبَرِ، وَ قَدْ كُوهَتْ أَنْ یُکُونُ خِیَالُ فِی ظَنِّکُمْ أَنَّی أَحَبُّ الْإِطْرَةِ وَ اسْتِفَاعُ الْفَنَاءِ وَ لَسْتُ بِخَدِّهِ اللَّهُ ذَکَلِکَ از سخیف ترین حالت والیان در نزد مردم صالح این است که مردم پندارند که آنان دوستدار فخر و مباحثات اند، و بنای کار خود بر کبر و غرور می‌نهندمن ناخوش دارم که در پندار شما چنین آید که من خواهان ثنا و ستایشم و سیاس خدا را که چنین نیستم.

برخورد امام خمینی با آیت الله مشکینی و فخرالدین جزای سخنان ستایش امیرعبد از من قبلاً از آقای مشکینی گله کنم: ما آن قدری که گرفتار به نفس خودمان هستیم کافی است، دیگر مسائل فرمایید که انباشته بشود در نفوس ما و ما را به عقب برگرداند. شما دعا کنید که آدم بشویم، دعا کنید که حتی به همین طواهر اسلام عمل نکنیم. ما که دستمان به آن بواطن نمی‌رسد، لاقول به این طواهر عمل نکنیم.

(اعضای دبیرخانه مرکزی و ائمه جمعه سراسر کشور،مهرماه۱۳۶۶)

امام پس از سخنان آقای حجازی با چهره‌ای درهم فرورفته و گرفته صحبت خودشان را آغاز کردند و فرمودند من خوف این را دارم که مطالبی که آقای حجازی فرمودند در مورد من، باورم بیاید من خوف این را دارم که با این فرمایشات ایشان و امثال ایشان برای من یک غرور و انحطاطی پیش بیاید. من به خدا تبارک و تعالی پناه می‌برم از غرور. من اگر خودم را برای خودم نسبت به سایر انسانها یک مرتبتی قائل باشم، این انحطاط فکری است و انحطاط روحی. من در عین حال که از آقای حجازی تقدیر می‌کنم که ناطق برومندی است و متعهد، لکن گله می‌کنم که در حضور من سائلی که ممکن است من باورم بیاید.

(جلسه نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۴خرداد ۵۹)

بنده چند نوبت خدمت ایشان رسیدم و چند بار هم به صورت مکاتبه‌ای ایشان را در جریان امور گذاشتم و ایشان هم دستورات راهگشایی دادند که متأسفانه در سطوح پایین‌تر به دستورات ایشان توجه لازم نشد. تا وقتی بدنه علمی کشور از انفعال و سکوت خارج نشود و حقیقتاً با ارمان‌های نظام و انقلاب هماهنگ نباشد؛ نمی‌شود کاری کرد. دستورات مقام معظم رهبری را چه کسانی باید اجرا کنند؟ مگر جز این است که وزرا و مدیران ارشد مسئول پیگیری و اجرایی شدن آن‌ها هستند؟ وقتی انتصابات بر اساس شایستگی نباشد و دولت‌ها دغدغه ارتقای فلسفه و علم نداشته باشند در بر همین پاشنه می‌چرخد.

«به نظر شما از این نظر فرقی بین دولت‌ها وجود نداشته؟

در درجه یک مقدار فرق داشته اما در اساس نه چون دغدغه رئیس‌جمهور به تنهایی کافی نیست. این کارها به یک عزم همدانگی و حمایتی کلان نیاز دارد که پیش از همه متوقف بر انتصابات شایسته و مسئولانه است. نمی‌خواهم همه چیز را به مدیران ربط بدهم، بدنه علمی کشور هم بی‌تقصیر نیست.

مثلا من در این سه چهار ساله، چهار، پنج کتاب داشتم که بعضی‌هایش

به فارسی بوده و بعضی‌هایش هم به انگلیسی. لطف خداوند شامل حالم شده و نسخه‌های انگلیسی کتاب در غرب

بیشتر از ایران مورد توجه واقع شده . مثلاً کتاب «قرآن و علوم طبیعی» من به انگلیسی، اندونزیایی، عربی و...ترجمه شده. تنها در اندونزی ۱۵ بار تجدید

چاپ شده و بیش از ۱۰۰ مقاله در این ۱۶ ساله اخیر روی آرای بنده در حوزه فلسفه علم نوشته شده اما متأسفانه حتی یک دهم توجهی که کشورهای دیگر به آثار من نشان داده‌اند در ایران نشان نداده‌اند.

«شما این را ناشی از چه می‌دانید؟

این مسأله عوامل متعدد فکری و اجتماعی دارد، یک مقدار توطئه هم هست اما اصولاً در ایران این اخلاق که همدیگر را نادیده می‌گیرم نهادینه شده. همه می‌خواهند خودشان مبدع یک نظریه باشند و اگر نیستند دیگری را که هست نفی می‌کنند. این مسأله زمانی که بنده داشتم آموز یا دانشجوی بودم کمتر بود ولی متأسفانه حالا تقویت شده و افراد چشم دیدن همدیگر را ندارند. این را حتی خارجی‌هایی هم که به ایران آمده‌اند، گفت‌اند. می‌دانم خودمان هم این جنبه‌های منفی را ببینیم و بتوانیم بیشتر همدیگر را تحمل کنیم.

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۹۱۲

۹ خرداد ماه ۱۴۰۱ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

### فرهنگ و هنر



دبیر پژوهش روزنامه سرچ

حجت الاسلام استاد مجتبی خندان
موضوع : آسیب شناسی و انحرافات اجتماعی از دیدگاه علامه محمد تقی مصباح یزدی

بخش دوم

نوع آسیب‌های فراروی نظام اسلامی

آسیب‌های فراروی نظام را در دو قالب می‌توان در نظر گرفت. بخشی از این آسیب‌ها و تهدیدها از داخل کشور و برخی دیگر، از خارج بر نظام تحمیل می‌شود. البته تقسیم عوامل آسیب‌رسان به عوامل داخلی و خارجی، و این معنا

نخواهد بود که دو نوع مجزا و مابین آسیب وجود دارد که یکی به دست دشمنان خارجی و دیگری به دست عناصر داخلی به اجرا درمی‌آید؛ بلکه در هر نوع آسیبی که متوجه نظام می‌شود، ممکن است هم عناصر داخلی و هم خارجی مشارکت داشته باشند؛ حال با این طرح‌ها از داخل شروع و به وسیله دشمنان خارجی تقویت می‌شود و یا فرمول و دستور این طرح‌ها از خارج داده می‌شود و مزدوران داخلی، آن را پیاده می‌کنند.

الف - تهدیدهای خارجیاين آفت‌ها را می‌توان به چهار گروه تقسیم کرد: تهدیدهای نظامی، اقتصادی، اخلاقی و عقیدتی.

آفات نظامی
جامعه انقلابی ممکن است از سوی بیگانگان مورد هجوم نظامی واقع شود و نظامی که در مراحل تکوین خود می‌باشد، توسط قوّه قهریه آنان، سرنگون گردد. راه مبارزه با این امر حفظ و تقویت روحیه فداکاری، جان‌فشانی، مقاومت و سلحشوری مردم، تعلیم شیوه و شگردهای دفاع، جنگ و فنون نظامی به آنان، و تهيه و تحصيل ساز و برگ جنگی و آلات و ادوات نظامی است.

نعمت انقلاب اسلامی، به همان میزان که بسیار بزرگ است، از نظر وجود دشمنان نیز کم‌تأثیر می‌باشد و آشکارترین فعالیت دشمن در جهت نابودی انقلاب اسلامی، دخالت نظامی است. منابع غنی جمهوری اسلامی باعث شده است تا استکبار جهانی چشم طمع به خاک جمهوری اسلامی داشته باشد و مسلماً که با چنین وضعیتی نمی‌توان با اتخاذ سیاست بی‌طرفی از گزند دشمن معون ماند؛ بلکه باید با حفظ آمادگی و قدرت لازم، زمینهٔ دفاع از خود را فراهم ساخت. آفات اقتصادی

جامعه انقلابی، همچنین ممکن است از طرف بیگانگان مورد محاصره اقتصادی و تجاری قرار گیرد تا اوضاع و احوال اقتصادی و مالی رو به وخامت و نابسامانی گذارد. و در نتیجه، مردم ناراضی و نسبت به نظام انقلابی بدبین شوند و ارکان نظام دچار تزلزل، سستی و ضعف گردد. راه مبارزه با این امر این است که اولاً روحیهٔ ایثار، صبر و قناعت را در مردم ایجاد و تحکیم کنند؛ و ثانیاً با برنامه‌ریزی‌های عالمانه، معقول، و شرعی هرچه زودتر ریشه‌های اقتصادی و سیاسی به بیگانگان را بخشکانند و مقدمات خودپسندگی اقتصادی را، در همه زمینه‌های کشاورزی، دامپروری، صنعت و تجارت فراهم آورند.

بیگانگان می‌کوشند تا با ترویج و اشاعه به خوبی شناخته شده‌اند و هم در زمینه مبارزه با آنها اطلاعات و تجارب لازم و کافی به دست آمده است. ولی آنچه شائن آن دشوار است و راه مبارزه با آن نیز پُر از سنگلاخ‌ها و پیچ و خم‌هاست، همانا آفات اخلاقی و آفات عقیدتی است.

آفات اخلاقی
بیگانگان می‌کوشند تا با ترویج و اشاعه انواع و اقسام فسق و فجور، ازجمله فحشا، مشروبات الکلی و مواد مخدر، اخلاق و روحیات مردم را فاسد کنند و

به صورتی درآوردند که مردم نه فقط استعداد و نشاط دفاع از کيان و موجودیت انقلاب و نظام انقلابی خود را از کف دهند و بلکه اساس نسبت به انقلاب و نظام انقلابی سردباور و سست‌مهر شوند و حتی خواستار سقوط آن و ظهور نظام دیگری شوند که به اعمال و ارزشای شهوات میدان دهد. طریقه مبارزه با آفات اخلاقی، تربیت مردم بر وفق ارزش‌های درست اخلاقی و دینی و جلوگیری جدی و شدید از ورود آلات و وسایل فسق و فجور و فحشا و منکرات به درون جامعه است.

آفات عقیدتی
بیگانگان همچنین، ممکن است سعی کنند که با تعلیم و احکام دینی مذهبی مردم و آرا و عقاید حقّه آنان را مورد دشمنی و مناقشه قرار دهند و چنین وانمود کنند که بطلان آن‌ها را اثبات کرده‌اند، و خلاصه، به نوعی حمله فکری و فرهنگی اقدام کنند، یا چنان‌که در اغلب موارد معمول است، ظاهر آن‌ها را مورد هجوم و تعرض قرار دهند؛ ولی چنان تفسیر و تأویل کنند که ماهیت آموزه‌ها و فرموده‌های دین و شریعت متحوّل و متبدّل کرده و هویتشان دگرگون شود.